

We staan er niet alleen voor.....

Op 5 mei 1994 al kwamen in een klooster in Echteld een groep mensen bij elkaar, die in de volgende maanden in de pogingen tot herpositionering van de christen-democratie een centrale rol zouden spelen. Denk aan Andriessen, Gardeniers, Wijffels en Zijdeveld. In het zomernummer van Christen Democratische Verkenningen van dat jaar zijn hun analyses, hun verkenningen, hun aanbevelingen terug te vinden.

Als 1995 het jaar van de inhoud was voor de christen-democratie, met zaken als het naar voren brengen van nieuwe thema's in het voorjaar door fractievoorzitter Heerma, de conferentie van 12 en 13 mei over christen-democratie als beweging van de toekomst en het rapport 'Nieuwe wegen, vaste waarden' van het Strategisch Beraad, dan zijn veel van die lijnen terug te voeren tot dat W.I.-beraad.

Als 1998 het jaar van de terugkeer moet worden, dan is er geen dag te verliezen. Al eerder (zie de periscope in Christen Democratische Verkenningen van november 1995) werd hier gewezen op de urgentie en de tijdsdruk. In het najaar van 1996 moeten de pennen weer gedoopt worden om het verkiezingsprogramma te schrijven. En wat misschien nog belangrijker is, dat dan over de grote lijnen en over de toekomstgerichte, en niet zelden controversiële dossiers, eensgezindheid moet bestaan.

Gelukkig is de politieke leiding van het CDA zich hier meer dan bewust van. Het betekent met name, dat in de komende maanden de hoofdoriëntaties van het Strategisch Beraad nader uitgewerkt moeten worden.

Als 1998 het jaar van de terugkeer moet worden, dan betekent dat allereerst herstel van vertrouwen. Herstel van vertrouwen op basis van de voorstellen, de keuzes voor een ander beleid, en dat is dus duidelijk maken, waarom we stijl, analyses, prioriteiten en concrete uitwerkingen van "paars" afwijzen, maar vooral duidelijk maken met welke middelen wij wel de kracht en de integriteit van de samenleving willen bevorderen en verdedigen, de participatie willen herstellen, de veiligheid willen funderen, en willen investeren in de toekomst. Herstel van vertrouwen kost tijd. Het veronderstelt, dat ook duidelijk wordt welke soms pijnlijke maatregelen en ombuigingen onontkoombaar waren, en waar willekeurige keuzes en afwentelingen liggen. Herstel van vertrouwen laat zich niet per decreet afdwingen. Het hangt af van de eigen inhoud en geloofwaardigheid, van de uitstraling van de eigen standpunten, van het kleur bekennen van de anderen. Het zal enige tijd duren voor de samenleving duidelijk wordt, wat de andere prioriteiten van paars betekenen: voor de nabestaanden, voor de sollicitanten met een enigszins verhoogd ziekterisico, voor gezinnen met kinderen, voor

het onderwijs, voor de infrastructuur buiten de Randstad, voor de selectieve aanpak van de milieu-problematiek (de boeren wel, de automobilisten niet), en niet te vergeten voor de armen in de ontwikkelingslanden (zes miljard minder dan de verkiezingsbelofte van de PvdA!). Herstel van vertrouwen komt, kan dan komen in de loop van de tijd als resultaat van eigen duidelijke andere keuzes, geloofwaardig en betaalbaar. Het is een proces, dat in 1997 een markeringspunt moet krijgen.

Dat alles begon bij de inhoud, maar inhoud moet uitstraling krijgen. 1996 moet het jaar van de manifestatie worden, van de uitstraling. In deze maanden moet manifest worden, dat de christen-democratie niet overbodig is, een boodschap heeft en de vitaliteit en de betrokkenheid van tienduizenden om de eigen overtuiging om te zetten in een aansprekende en doorbrekende agenda van de toekomst. Het enthousiasme van de conferentie van de nieuwe generatie CDA-ers, van 3 februari jl. in Nijmegen is daar evenzeer voor nodig, als de drukbezochte discussie-avonden over 'Nieuwe wegen, vaste waarden'. Voor uitstraling zijn nodig het engagement en de kwaliteit van de provinciale en lokale gekozenen en bestuurders, en ook die elementen zijn ruim aanwezig. Voor uitstraling is wellicht ook nodig een eigen Strategisch Beraad op provinciaal of regionaal niveau. Als de vooronderstellingen van het Beraad juist zijn, namelijk, dat de burgers, juist geëmancipeerde burgers, niet op een dictaat van bovenaf zitten te wachten, maar zelf hun bekommernissen en prioriteiten aangeven, zelf betrokken willen zijn bij de kwaliteit van hun leefomgeving, dan zou de conclusie wel eens kunnen zijn, dat de toe-

komstvisie naar 2010 van het Strategisch Beraad juist een provinciale of regionale pendant nodig heeft. Er zijn initiatieven op provinciaal niveau, bijvoorbeeld het rapport over de verhouding stad-platteland van het CDA-Brabant, die eigenlijk kernstukken zouden kunnen zijn in een strategische visie-ontwikkeling van de eigen regio, de eigen provincie. In 1996 moet de vernieuwde christen-democratie manifest worden, op basis van inhoud en op weg naar herstel van vertrouwen en de terugkeer. Die vernieuwing is in wezen een nieuwe duiding en uitstraling van de drie bepalende elementen van onze beweging.

Antithese, de sociale quaestie, de emancipatie

Toen in het Program van Uitgangspunten met nadruk werd gesteld, dat de christen-democratie na de val van de Muur en bij het afsluiten van de na-oorlogse periode in een wezenlijk nieuwe situatie was terechtgekomen, en dat de continuïteit van de beweging alleen maar mogelijk was op grond van een ingrijpende vernieuwing, konden wij nog niet bevroeden, dat kiezers zelf ook zo nadrukkelijk met die vanzelfsprekendheid zouden afrekenen. Maar vanzelfsprekendheid is iets anders dan overbodigheid. Ik behoor tot degenen, die grote voordelen voor de herkenbaarheid van de christen-democratie zien in het niet telkens opnieuw onmisbaar zijn voor regeringsverantwoordelijkheid, zelfs na een verkiezingsnederlaag. Maar in de intussen berucht geworden Den Uyl-zing van de heer Kok probeert hij nu juist die overbodigheid te suggereren. De politieke tegenstellingen in Neder-

**Als 1998 het jaar
van de terugkeer
moet worden, dan is
er geen dag te
verliezen.**

land zouden zich aftekenen volgens de lijnen van wat meer of wat minder overheid. Dat is de kennelijke inzet voor de sociaal-democratische strategie van de komende jaren: suggereer een tweedeling, en anticipeer daarop door een rollenspel tussen regering en oppositie, vanuit een coalitie nota bene. Daar is dan uiteraard geen plaats meer voor D66, maar ook niet voor de christen-democraten. Daar past dan zelfs bij, dat de verworvenheden van de eerste veertig jaren van deze eeuw, zowel als de na-oorlogse uitbouw van de verzorgingsstaat op rekening van de sociaal-democraten komen. Aan de eerste had de SDAP al helemaal geen deel, aan de tweede meestal vanuit constructies, waar de PvdA in de minderheid zat!

Daarom moet die christen-democratie tegen de suggestie van overbodigheid juist ook die nieuwe uitstraling stellen, die gebaseerd is op inhoud. In wezen hebben wij onze positie vanuit de achterkamers en de schemerplekken van onze samenleving bevochten met die trits van antithese, de betrokkenheid bij 'de sociale quaestie' en de emancipatie. Het ging om twijfel, of de nieuwe tijden, die zich aankondigden eind vorige eeuw, en het vooruitgangsgeloof, wel werkelijk automatisch vooruitgang zouden brengen. Het was niet, wat velen denken, een afwijzing van de kansen van die nieuwe tijden, maar een correctie, een bijsturen van processen in de samenleving. Daar stak een andere visie op overheid en maatschappij-ordening achter, en zeker ook de vrees, dat de bepalende waarden van onze beschaving en samenleving onder druk zouden komen te staan. Dat kristalliseerde zich met name rond de vraag, wie verantwoordelijk was voor de waarden-overdracht: een overheid of ouders, in

het bijzonder terzake van de school. De sociale quaestie was evenmin een botte afwijzing van de moderne tijden, met industrialisatie en mechanisatie, of de fundamenteën van de markteconomie, maar wel van het automatisme, dat vooruitgang nu eenmaal uitstoot en slachtoffers veroorzaakte. Industrialisatie en urbanisatie hoefden niet noodzakelijk gepaard te gaan met armoede. Wie *Rerum Novarum* of het Christelijk-Sociaal Congres op zich laat inwerken, weet bovendien, dat de zorg voor armen en proletariaat was ingegeven door de beginselen van gerechtigheid en solidariteit, door het besef, dat mensen Beeldragers waren. Die gedachten kristalliseerden zich, ja zeker, in een program van marktcorrectie, waarvoor Talma en Aalberse tekenden, maar ook - zo dikwijls vergeten - in de kansen, die geboden werden aan vakbewegingen, boerenbonden, coöperaties, van christelijke en niet-christelijke huize, samen de twee componenten van de christelijke sociale actie.

En de derde component was die - het mag gezegd worden - van het opkomen voor het eigen belang van het electoraat. Het ging om gelijkberechtiging, het ging om toegang tot onderwijs, het ging om het breken van monopolies, om een fair aandeel in benoemingen. Het kristallisatiepunt was hier de emancipatie.

De schoolstrijd, de sociale kwestie, de emancipatie, dat waren de tijdgebonden uitdrukkingen van de christen-democratie. Dat leverde uitstraling, vertrouwen en een electorale positie op.

De nieuwe trits

Een christen-democratie, die *momentum* herwint, zal die oude trits nieuw moc-

ten duiden, een nieuwe mix moeten vinden.

Zeker, als we vrede hebben met de structuur en de ontwikkelingen van onze cultuur en samenleving, dan hoeft er geen christen-democratie te blijven bestaan; als we vinden, dat de verworvenheden van de laatste vijftig jaar de sociale kwestie hebben opgelost, evenmin. En waar de emancipatie voltooid lijkt, als we dan denken, dat de verschillende bevolkingsgroepen, die ons trouw zijn gebleven, of die traditioneel op ons hebben gestemd, evenredig door de andere partijen bediend worden, dan hoeven we electoraal ook niet veel meer te verwachten.

Maar wat is de realiteit? De werkelijkheid is, dat de onrust over de oriëntatie van onze samenleving sterk toeneemt. Er is grote zorg over ontbindingsverschijnselen en desintegratie; de angst, dat een nieuwe generatie opgroeit, die geen enkele referentie meer heeft aan de dragende waarden van onze cultuur; het onvermogen om

de menselijke behoefte aan zingeving te stimuleren en te kanaliseren in de richting van betrokkenheid en inzet; de moeite, die het kost een andere levensstijl dan de gangbare te praktiseren, een ander waardenpatroon uit te dragen, vast te houden aan "traditionele" opvattingen.

De werkelijkheid is, dat zich bij alle verworvenheden een nieuwe sociale kwestie aandient, een nieuw appel gedaan wordt op solidariteit en gerechtigheid. Het gaat om een nieuwe drieslag: in de eígen samenleving de afkoop en

uitstoting van hen, die qua productief vermogen niet meer mee kunnen; over de grenzen de blokkades voor meer dan een miljard mensen, die geen toegang hebben tot de wereldwijde marktontwikkeling; in de toekomst generaties, die een zeer onvolwaardige start moeten maken, omdat hun bronnen van leven en overleven opgedroogd of vervuild zijn.

De werkelijkheid is, dat inderdaad een aantal bevolkingscategoricën, die affiniteit hebben of hadden met de christen-democratie een dikwijls onevenredige prijs betalen in de nieuwe lastenverdelingen, bezuinigingen en regelgevin-

gen. Die omslag komt niet van de ene dag op de andere, maar er zijn ijkpunten te formuleren: Nederland was ooit een paradijs in de combinatie van kwaliteit van onderwijs en de toegankelijkheid ervan; wat zullen de effecten zijn van de overflexibilisering van de arbeid, waardoor weinigen nog na hun opleiding of studie de weelde kennen van wat ooit

"een vaste baan" genoemd werd. Tegen de trend van de meeste Westeuropese landen in hebben wij altijd een welvarend, vitaal, en werkverschaffend platteland gehad, betaalbare huisvesting, liefst in eigendom, van goede kwaliteit, voor iedereen, en met name voor jongere mensen en ouderen, was een hoeksteen van ons sociaal beleid. Blijft dat zo bij met name de gigantisch stijgende koopprijzen? Gezinnen met kinderen konden altijd "mee" in de samenleving. Blijft dat zo, bij de geleidelijke kortingen op kinderbijslag, maar ook bij de op zijn best afknikkende carrière van dege-

**De christen-
democratie moet
tegen de suggestie
van overbodigheid
juist de nieuwe
uitstraling stellen,
die gebaseerd is op
inhoud.**

ne die tijdelijk uit het arbeidsproces stapt om zorg en opvoeding de noodzakelijke tijd en aandacht te geven? De onderwijsgevende, de zorgverlener, de overheidsdienaar waren op hun manier altijd 'notabel' in onze samenleving. Blijft dat zo, waar de maatschappelijke pikorde vooral in financiële termen wordt gedefinieerd.

Zeker, we zouden onszelf tekort doen als we de ontwikkelingen in onze samenleving alleen maar als grijs en regenachtig willen afdoen. We zouden onze overtuiging tekort doen, dat telkens nieuwe tijden ook nieuwe mogelijkheden bieden, en we zouden paars teveel eer geven door allerhande ontwikkelingen op haar conto te schuiven. Maar de vragen, die gesteld moeten worden zijn niet de vragen van gisteren. De vraag van morgen is, of die trits van de fundamentele ontwikkelingen in onze samenleving en cultuur, van nieuwe tweedelingen, en van de noodzaak van speciale belangenbehartiging voor bepaalde groepen en streken een nieuwe politieke beweging wenselijk en noodzakelijk zouden maken, als de christen-democratie niet bestond, of als zij zich niet voegde naar deze nieuwe realiteiten.

Een brede tegenbeweging?

De tragiek van de Nederlandse christen-democratie met name is haar eenzaamheid. Een zo gigantische uitdaging als het formuleren van een politiek antwoord op de grote culturele, maatschappelijke, sociaal-economische dominante trends vereist een inbedding in een veel bredere tegenbeweging.

Zeker: de tijden zijn voorbij, dat één profet, één kerkleider, één filosoof zijn stem verhief en daarmee spirituele, maatschappelijke en ideologische

krachten kon mobiliseren tot een grote beweging, waarvan de politiek slechts een onderdeel was.

De tijden van Marx zijn voorbij, maar ook die van de mobiliserende invloed van een pauselijke encyclick; de tijden van Kuyper zijn voorbij en zelfs die van Maritain. Een vitale stroming in de samenleving rust noch op een *top-down*-benadering, noch op de abstractie van waarden en voorschriften.

Wat kerken en christenen buiten Europa ons zo dikwijls leren, is, dat juist in tijden van vertwijfeling, onzekerheid, onrecht en onvrijheid het eerst de confrontatie met de werkelijkheid is, een doorleefde confrontatie, en daarna de toetsing aan ons mensbeeld en onze waarden, die telkens in de eigen, specifieke situatie tot een herkenbaar en doorleefd antwoord leidt. In zoveel gevallen heeft in de recente geschiedenis zo'n antwoord geleid tot een beweging, die de structuren van de macht deed ineenstroompelen en de opbouw van een samenleving nieuwe kansen gaf.

De analyse van de kenmerkende automatisen van onze cultuur en samenleving kan niet alleen door de christen-democratie en zeker niet alleen de Nederlandse geschiedenis. Het gaat niet alleen om de dreigende overbodigheid van het CDA; daar gaat het zelfs niet op de eerste plaats om. Het gaat om de dreigende overbodigheid van christenen en hun waarden in onze cultuur; het gaat om de marginalisering van die instellingen, die in kleine en grote kring proberen de tegenwaarden in onze samenleving in stand te houden en over te dragen; het gaat om het opbloeien en overleven van instellingen, die mensen binden en tegenstellingen overbruggen. De zorgvuldige, compe-

tente en tegelijk aan waarden toetsende analyse van onze samenleving wordt niet meer van bovenaf opgelegd, maar mag ook niet gebaseerd zijn op wat angstige intuïtieve observaties.

Wie de kansen en de bedreigingen van de nieuwe tijden volledig op zich wil laten inwerken, kan dat alleen maar doen in nauwe samenwerking met de wetenschap en op basis van zorgvuldige ethische toetsing. Zicht krijgen op,

een doorkijk naar de paradigma's van de nieuwe samenleving, kan alleen maar op basis van een constante dialoog met de wetenschap. Dè wetenschap? Wie ervan overtuigd is, dat de echte revolutie van onze tijden bestaat in het samenvallen van radicale veranderingen in de 'Umwelt' tegelijk met die in

het denken en de preferenties van de burgers, weet, dat alleen een zeer brede dialoog een schets kan opleveren van de omvang en de diepte van de veranderingen. Het gaat aan de ene kant om zaken als de invloed van de technologie, de multiculturalisering, de demografische ontwikkelingen en aan de andere kant en in wisselwerking daarmee om de secularisering, de individualisering, de commercialisering.

Daarom alleen al waren en zijn de exercities in het Strategisch Beraad zo verrijkend, omdat ze een samenspraak waren van velen, die ieder op hun terrein die doorkijk naar de veranderingen konden bieden.

Daarom moet een christen-democratie, die ook als tegenbeweging wil fungeren, veel, heel veel investeren in tijd, in openheid, in antennes om een intensie-

ve dialoog met de wetenschap op te bouwen en te onderhouden. Het gaat inderdaad dan om kennis zowel van die objectieve veranderingen, maar het gaat ook om zicht op het nieuwe denken, de trends, de nieuwe opvattingen. Alleen de wetenschap? Wie de onderstroom in de hedendaagse literatuur en kunst bespeurt, weet met name, dat we niet alleen staan in onze vragen, analyses, kritiek en soms afwijzing van aspecten van de nieuwe ontwikkelingen

in cultuur en samenleving. Daar vinden we de sterkste bondgenoten in pleidooien voor zingeving, warmte, een nieuwe vrijheid, geborgenheid.

En de kerken dan? Terecht wordt mij wel eens ambigüiteit verweten in de relatie met de kerken.

Enerzijds ben ik overtuigd van de onmisbaarheid, van de noodzaak van de inspiratie en de oriëntatie, die uit kan gaan van de analyses en confrontaties van kerken met onze cultuur. De nieuwste brief van kardinaal Daneels over de cultuur van de hoop tegenover de cultuur van de depressie is zo'n fakkel, zoals het ook de geschriften zijn van kardinaal Martini van Milaan, in zijn analyses van het moderne Europa, en de encycliek *Centesimus Annus* van Paus Johannes Paulus II. Wij kunnen die inspiratie niet missen, maar anderzijds lopen wij op tegen die nog zo dikwijls vigerende stemming, met name in para-kerkelijke organisaties, als het gaat om de christen-democratie, die stemming van "Heer, wat ben ik blij, dat ik niet ben zoals zij", die afkeer van de onvermijdelijke vuile handen van het maatschappelijk en politiek bezig zijn, die verwerping van zelfs het cerza-

**Nodig is een brede
maatschappelijke
tegenbeweging die
de antithese, de
sociale kwestie en
de emancipatie
verenigt.**

me compromis, de selectieve verontwaardiging soms. Maar waar ook daar tekenen van verandering zijn, moeten wij in die dialoog blijven investeren.

Dat geldt temeer de tweede pijler: de moderne vertaling van de sociale kwestie. De christelijk-sociale inspiratie is nog maar ten dele gehuisvest binnen christelijk-sociale instituties. Ieder kent de omzettingen, de veranderingen, de verdwijningen.

Toch kan onze samenleving de inspiratie en het morele gezag niet missen, juist nu niet, nu wij in ons doen en laten rekening hebben te houden met de niet-stemmers: zij, die buiten onze grenzen wonen en zij die nog geboren moeten worden. Wij kunnen binnen onze grenzen vooral niet heen om de noodzaak van het uitbreken uit dat verschikkelijke dilemma, namelijk dat je verworven rechten van nu ter discussie moet durven stellen om anderen een kans te geven rechten te verwerven. Wie en wat is in dat afwegingsproces dan conservatief en a-sociaal; termen waarmee wij in dit dilemma zo dikwijls en zo gemakkelijk om de oren worden geslagen.

Een volwaardige christen-democratie kan niet functioneren zonder een volwaardige christelijke sociale beweging.

Voor wat de derde pijler betreft, de belangenbehartiging van het eigen, trouwe electoraat, is ook een herinbedding nodig in communicatie en herkenbaarheid. De terugloop van het aantal leden van iedere partij maakt de communicatie met de electorale achterban sowieso al moeilijker; de individualisering vermindert de representativiteit van andere belangenorganisaties; de deconfessionalisering van zoveel organisaties heeft een einde gemaakt aan de laatste

resten van een exclusieve relatie. Daardoor komen partijen en ook het CDA losser van hun kiezers te staan, en is ook de kans op besluitvorming, die niet begrepen wordt, of onvoldoende wordt uitgelegd, zo ontzettend groot. En daarom ook is die communicatie met groepen, die op enigerlei wijze vertrouwen in ons hebben, of gehad hebben, de grootste prioriteit vanuit organisatorisch standpunt bekeken, ook al zijn er geen automatische keuzetoetsen meer om die groepen, gebieden, segmenten te benaderen. Belangrijk voor het CDA is daarom de antennes te hebben, vooral in de vorm van voor die groepen of hun thema's herkenbare personen.

Wat nodig is, is een brede maatschappelijke tegenbeweging. Een brede maatschappelijke tegenbeweging, die exact die drie elementen verenigt, die de christen-democratie constitueren. Onvrede allereerst omdat het in de politiek alleen maar lijkt te gaan over wat meer of vooral wat minder overheidsingrijpen, terwijl het gaat over de vraag, wat voor samenleving we willen, gemeenten naar de mate van humaniteit.

Betrokkenheid daarnaast bij de zwakke, het hulpbehoevende in de overtuiging, dat mensen soms een stijgbeugel, een opstapje nodig hebben om verder te kunnen, en niet steeds gedragen hoeven te worden. Betrokkenheid bij het zwakke, omdat de integriteit van de Schepping op het spel staat.

Communicatie tenslotte, omdat die noodzakelijk is om de velen, die onvoldoende gehoord worden bij hen die momenteel de politieke boventoon voeren, een stem te geven, hun stem te versterken.

Er worden door zoveel grote vraagtekens gezet bij een aantal basisoriënta-

ties van onze samenleving; er is zoveel echte betrokkenheid bij mensen, die hier of ver weg niet mee kunnen en er is zoveel zorg over het totaalerfgoed van de mensheid; er is groeiende afstand tussen de spraakmakers in Den Haag en mensen, burgers met hun pri-

oriteiten en hun dagelijkse zorgen. Een christen-democratie, die zich daarvan de tolk maakt, staat niet alleen.....

Mr. J.J.A.M. van Gemip

Kleur bekennen

een uitdaging voor het christelijk leven in een liberale en
multiculturele samenleving

Op zaterdag 16 maart aanstaande zal de cultuurconferentie 'Kleur bekennen' plaatsvinden in de scholengemeenschap Guido de Brès aan de Arnhemseweg 65 te Amersfoort. De bijeenkomst begint om 10.00 uur en eindigt om 15.30 uur.

De conferentie wordt georganiseerd door het Gereformeerd Wetenschappelijk Genootschap (GWC), het Christelijk Studiecentrum (ICS) en de Stichting voor Reformatorische Wijsbegeerte (SRW).

Het programma:

10.00 uur Opening

10.15 uur Lezing 'De post-moderne samenleving: liberaal zonder moraal?' door C.J. Klop, adjunct-directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA (WI)

10.45 uur Discussie en pauze

11.30 uur Lezing 'Interculturele communicatie een mythe?' door F. Chihabi, projectmanager en trainer bij het Landelijk Dienstverlenend Centrum (LDC) voor studie- en beroepskeuzevoorlichting aan allochtonen'

12.00 uur Discussie en aansluitend lunch

13.30 uur Workshops:

1. De 24-uurs economie, met L. van Dijke, RPF-Tweede Kamerlid
2. De 'zwarte school' met of zonder de Bijbel, met A. Nijburg, directeur chr. Beatrixschool
3. De laatste wil losgelaten, met G. Glas, psychiater en hoogleraar reformatorische wijsbegeerte
4. Op weg naar een allochtone onderklasse?, met F. Chihabi, trainer L.D.C.

15.30 uur Afsluiting

De kosten bedragen f 45,- (f 35,- voor studenten en leden/donateurs van het GWC, SRW en ICS). U kunt zich voor **9 maart** aanstaande schriftelijk aanmelden bij het Centrum voor Reformatorische Wijsbegeerte, Postbus 368, 3500 AJ Utrecht, fax 030-2342028.

Voor informatie kunt u bellen: SRW, A. Zijlstra (030) 2342030; GWC, R. Rouw (071) 5218280; ICS, T. Senf (020) 6257141.